

Poslednje vesti

Iz naše države

Volitve v narodno skupščino 11. decembra

Ministrski svet pod predsedstvom dr. Milana Stojadinoviča je imel 10. oktobra sejo, na kateri je sklenil predlagati na predlog notranjega ministra kr. namestništvu razpust narodne skupščine ter nove volitve v parlament 11. decembra. Volitve bodo po predpisih zakona o volitvah narodnih poslancev. Novo izvoljena narodna skupščina se sklicuje na izredno zasedanje 16. januarja 1939.

*

Volitve po starem zakonu. Nove volitve se bodo vršile po dosejanem zakonu iz leta 1931. Po tem zakonu je razdeljena država na volilna okrožja in ima dravska banovina dve okrožji, v katerih voli 29 poslancev. Prve volitve po živkovičevem zakonu so bile 8. novembra 1931 in so prinesle večino takratnemu nosilcu vsedrjavne liste Petru Živkoviču. — Druge volitve po tem zakonu so bile 5. maja 1935 in so prinesle zmago takratnemu nosilcu vsedrjavne liste Bogoljubu Jevtiču.

Nova ministra. Dne 10. oktobra sta bila imenovana dva nova ministra: za ministra brez listnice Svetislav Hodžera, za ministra za telesno vzgojo Ante Maštrovič. Nova ministra sta se že udeležila seje, na kateri je sklenila vlada razpust skupščine in razpis novih volitev.

Iz življenja novih ministrov. Novi minister dr. Svetislav Hodžera se je rodil 1888 v Nišu. Končal je trgovsko šolo in pravne nauke. Nameščen je že bil v zunanjem ministrstvu ter je bil tajnik pri naših poslanstvih v inozemstvu. Bil je že samostojen odvetnik in leta 1929 se je zopet vrnil v državno službo in je vršil posle šefa kabineta predsedništva ministrskega sveta. L. 1931 je prišel kot pristaš radikalne stranke prvič v narodno predstavništvo. — Novi minister za telesno vzgojo Ante Maštrovič se je rodil 1898 v Makarski v Dalmaciji. Študiral je trgovske ter finančne vede. Živi stalno v Makarski, kjer je župan in je že bil dvakrat poslanec ter pripada JRZ.

Iz drugih držav

Nova slovaška vlada na delu. Spredaj poročamo, da imajo Slovaki svojo tako težko pričakovano ter zaželjeno avtonomno vlado. Zadnje soboto so bile v slovaški prestolici v Bratislavi velike manifestacije v proslavo avtonomije in vrnitve nove slovaške vlade iz Prage v Bratislavo. Ob priliki proslave svobode je imel predsednik slovaške vlade dr. Tiso na zbrano množico govor, v katerem je naglasil, da bo delala slovaška

vlada v duhu gesla: »Bog in narod!« Dr. Tiso je zaključil govor z besedami: »Mi imamo majhno državo, toda ta država je naša. Pri delu zanjo naj nam Bog pomaga!« Nova slovaška vlada je prevzela posle v soboto. Eden prvih ukrepov, ki jih je izdala slovaška avtonomna vlada, je ukrep, s katerim se prepoveduje delovanje komunistične stranke na Slovaškem. Istočasno je prepovedano tudi prodajanje in razširjanje komunističnih časopisov na Slovaškem.

Pogajanja med Slovaki in Mažari. Po določilih sporazuma štirih velesil v Münchenu sta se sestala 9. oktobra v Komarnu češkoslovaško odposlanstvo in mažarsko zastopstvo zaradi razmejitve med Slovaki in Mažari. Slovaška delegacija je pristala na to, da počenši z 9. oktobrom popolni izroče češkoslovaška oblastva v roku 24 ur mažarskim oblastvom železniško postajo Novo mesto, ki je bilo doslej v češkoslovaških rokah, počenši z 9. oktobrom popolni v roku 36 ur pa mesto Čahli. Mažarska delegacija je na željo slovaške delegacije pristala na to, da bodo tudi po izročitvi postaje Novega mesta češkoslovaški vlaki vozili skozi to postajo do preklica. Po tem

Chwalkowsky, novi češkoslovaški zunanji minister, je bil do sedaj poslanik v Rimu, je že obiskal Berlin in se pogaja z nemško vlado, ter bo vodil zunanjo politiko nove češkoslovaške brez sovjetske Rusije.

Volitve so ...

ZAKON O VOLITVAH NARODNIH POSLANCEV

lahko dobite zastoj, ako naročite Kolečar »Slov. gospodarja« z naročilnico, ki je bila priložena zadnji številki »Slov. gospodarja«.

Uprava »Slov. gospodarja«
Maribor, Koroška 5.

sporazumu je mažarska delegacija sporočila svoje nove zahteve, na kar je češkoslovaška delegacija zahtevala rok za premislek. Zato so se pogajanja začasno prekinila in so se nadaljevala 10. oktobra. Prvoizne mažarske zahteve so daleč pretirane in jih tudi velesile ne bodo podprle. Slovaško odposlanstvo je mirno opozorilo Mažare, da živi 350.000 Slovakov pod Mažarsko, kateri so brez vsake zaščite in ne uživajo najmanjše manjšinske pravice.

Češka hoče od Anglije posojilo brez povračila. Posebno češko gospodarsko zastopstvo je dopotovalo v soboto v London in bo z angleškimi finančnimi krogi uredilo nekatera važna vprašanja, ki se tičejo češkoslovaškega gospodarstva po okrnitvi državnega ozemlja. Odposlanstvo bo tudi skušalo doseči, da bi Anglija za posojilo 10 milijonov funtov, ki ga bo češkoslovaška dobila te dni, ne zahtevala povračila, marveč bi ta denar češkoslovaški podarila kot neznatno odškodnino za njene žrtve.

Ukrajinci tudi za avtonomijo. Po zgledu Slovakov so prišli tudi na Poljskem živeči Ukrajinci z zahtevo po avtonomiji z lastno poslansko zbornico v Lvovu ter lastno upravo. Ukrajincev, ki so naseljeni na poljskem ozemlju, je okrog sedem milijonov.

Načelnik bolgarskega glavnega generalnega štaba ustreljen od atentatorja. V Sofiji je ustrelil rezervni major Stojan Josifov 10. oktobra popoldne pred vojnim ministrstvom šefa generalnega štaba, generala Pejeva, in je nato ustrelil še samega sebe. Vzrok atentata še ni pojasnjen, smatrajo ga pa kot osebno maščevanje.

Italija bo odpoklicala svoje prostovoljce iz Španije. Italija se je odločila za odpoklic svojih prostovoljcev iz Španije, čeprav ve, da rdeči Francovi nasprotniki ne bodo odpustili tujega vojaštva. Italija je to storila po lastnem nagibu samo zato, da da Angliji priliko za uveljavitev italijansko-angleškega sporazuma. To je edini korak, ki ga je Italija naredila glede Španije, ne da bi zahtevala, da tudi rdeča barcelonska vlada

Levo: Poljsko vojaštvo zaseda tješinsko ozemlje, katero se izraznile češkoslovaške čete. — Desno: Angleški legionarji bodo skrbeli za red v ožjih krajih češkoslovaške republike, kjer se bo — če se sploh bo kje — vršilo ljudsko glasovanje. Legionarji bodo oboroženi samo s palico in piščalko.

Koledar Slov. gospodarja

Od nekdanj tako priljubljen koledar je zopet v tisku. Izšel bo ob koncu oktobra.

Zadnji številki »Slov. gospodarja« smo priložili naročilnice. Veliko število naročnikov se je že oglasilo. Nekateri pa še čakajo. Kdor želi dobiti katero knjižico »Slov. gospodarja« brezplačno priloženo, naj čimprej naroči z naročilnico. Kajti samo tisti, ki z naročilnico naroči Koledar, bo dobil priloženo knjižico, ki si jo je sam izbral.

Poslajte takoj naročilnico!

Uprava »Slov. gospodarja«
Maribor, Koroška 5

stori enako kakor Franco. Italija je svoje prostovoljce odpoklicala, ker so v 18 mesecih dovolj jasno pokazali, kolika je vrednost italijanske vojske, dalje, ker je Italija prepričana, da bo Franco kljub odhodu italijanskih prostovoljcev v Španiji zmagal, in pa, ker hoče za vsako ceno doseči ureditev sredozemskega vprašanja, za katero pomeni izvajanje angleško-italijanskega sporazuma šele prvo stopnjo, vse nadaljnje pa bo treba še storiti.

V Italiji ne bo nobenih volitev več. Veliki fašistični svet v Rimu je sklenil na zadnjem zasedanju, da se odpravijo zadnji ostanke parlamen-

tarne ustave. Za bodoče ne bo v Italiji pod fašizmom nobenih volitev. Članstvo zbornice bo mavezano na gotov služben položaj in bo z njim ugasnilo. Zbornica se bo sama obnavljala po službeni poti. Člani zbornice se ne bodo več imenovali poslanci, ampak narodni svetniki in morajo biti vsaj 25 let stari. Zbornica bo skupaj s senatom, kateri ostane, sodelovala v vlado pri izdaji najvažnejših zakonov. Glasovanje v zbornici bo vedno javno. Senat in zbornico sklicuje Mussolini. Z novim zakonom je razpuščena stara zbornica.

Strašna letalska nesreča. Pri Soestu, severno od Düsseldorfa v Nemčiji, je padlo na tla dne 10. oktobra veliko belgijsko potniško letalo. Mrtvih je 16 nemških potnikov, oba belgijska pilota in oba mehanika.

Domače novice

V Rim je odpotoval včeraj zjutraj prevz. g. kmečkoskof dr. Ivan Tomažič ad limina apostolorum — k pragu, vходу v grobe apostolov, predsem sv. Petra in Pavla. Po cerkvenem zakoniku mora vsak škof vsako peto leto — izvenevropski škofje vsako deseto leto — potovati v Rim, obiskati grobne cerkve sv. Petra in Pavla, pokloniti se sv. očetu ter poročati o stanju svoje škofije. Našega prevz. g. nadpastirja spremlja na njegovem potu molitev škofljanov.

Kmečko nadaljevalna šola v Celju ima vpisovanje od 15. oktobra vsak dan dopoldne v pisarni državne II. deške ljudske šole. Kmečki fantje, vpišite se v to šolo, ki ima namen, da v vas vzbuja in utrjuje ljubezen do kmečke pripravnosti, do kmečkega dela in do kmečke zemlje in vas navaja k nadaljni splošni in strokovni izobrazbi. Pouk se bo vršil le, če se bo priglasilo zadostno število fantov.

Velik požar v Solčavi. V Solčavi je izbruhnil ob pol enih v noči na 10. oktober požar. Začel je goriti hlev posestnika Poličnika, po domače Kautmana pri vходу v Solčavo. Zaradi vetra se je nesreča širila in je zajela stanovanjske hiše in gospodarska poslopja treh posestnikov Poličnikov. Dve hiši sta bili keriti s škodljivimi, ena z opeko. Zgorele so vse tri hiše in vsa gospodarska poslopja Poličnikov. Poginili so štirje prašiči, ostalo živino so oteli Gašenje je bilo otežkočeno, ker je domača motorica odpovedala. Okrog dveh v noči so pribrežali gasilci iz Lač in Ljubnega in so do jutra požar omejili. Ogenj so zagnili najbrž neprevidni moški, kateri so pri prenočevanju kadili cigarete.

Dve požarni nesreči. V Malem dolu pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je zgorela sto let stara stanovanjska hiša posestnika Lacka Hadjar. Obstojna sum na požig. — V Novi vasi pri Sv. Marku niže Ptujja je povzročil z vžigalicami se igrajoči otrok požarno nesrečo, koje škodo cenijo na 20.000 din.

Slinavka in parkljevka. V Slovenjgradu so ugotovili slinavko in parkljevko pri mesarjih v dveh primerih. Okrajno načelstvo je ukrenilo vse potrebno, da se bolezen ne bi razširila in je vsak izvoz živine iz vsega okraja prepovedan. — Iz sosednje Hrvaške so zanesli slinavko ter parkljevko v obmejno vas Sedlarjevo ob Sotli in v

Št. Peter pod Sv. gorami. Tudi v teh obmejnih občinah se trudi oblast, da onemogoči širjenje nevarne bolezni.

Železno ograjo s pokopališča ukradli. Poročali smo že, da je neznanec ukradel v Strnišću na Dravskem polju iz kapele na pokopališču zvon. V najnovšem času so se spravili tatovi nad železno ograjo, s katero je obdano tamošnje pokopališče, na katerem počivajo trupla vojakov in beguncev, kateri so pomrli med vojno v znanem taborišču v Strnišću pri Ptujju. Pokopališko železno ograjo so na več mestih pokradli in so si napravili nekateri iz tega železa križe na okna.

Mladostni begunec prijet. Nemški orožniki so prijeli na severni meji 16 letnega Otona Donča iz Maribora, kateri je pobegnil pred 14 dnevi od staršev. Mladostni begunec je bil izročen naši policiji.

Dva napada. V Stritarjevi ulici v Mariboru je napadlo zadnjo nedeljo več fantov 26 letnega ključavničarja Franca Kaiser, kateri je dobil poškodbe na glavi in obeh rokah. — V Radvanju pri Mariboru je udaril zadnjo nedeljo neznanec z vago od voza 35 letnega pomožnega delavca Mihaela Cafuto, kateremu je prebil lobanjo. Kaiserja in Cafuto so odpravili v mariborsko bolnišnico.

Povožena od kolesarja. Na Meljski cesti v Mariboru se je zaletel kolesar s tako silo v trafikantinja Marijo Bele, da si je natrikla pri padcu lobanjo.

Nevaren ponarejevalec prijet. V Ptujju so prijeli orožniki 10. oktobra zvečer Avgusta Dornika, mizarja od Sv. Pavla pri Preboidu, kateri se je pripeljal iz Celja. V kovčegu so našli fotografirane plošče za potvarjanje 500 dinarskih bankovcev. Aretirani je priznal, da bi bil začel v kratkem z razpečevanjem potvorb. Dornik si je hotel poiskati v Halozah pristaše za financiranje ponarejevalnice in sotrudnike pri razpečevanju.

Nekaj pojasnila k roparskemu umoru v Medlogu pri Celju. Spredej poročamo o roparskem umoru v Medlogu pri Celju, kojega žrtve je postal Jakob Tratnik iz Osence pri Celju. Tratnik se je mudil v petek, 8. oktobra, pozno v noč v krčmi Majdič v Medlogu s 27 letnim delavcem Ivanom Spajzer iz Lave pri Celju. Spajzer je imel pri sebi cepin, katerega je ponujal po gostilni za 2 din. Ker cepina ni maral nihče kupiti, se je njegov lastnik razburjal. Kmalu za Tratnikom je zapustil krčmo tudi Spajzer, kateri je osumljen, da bi bil s cepinom zagrešil strašno dejanje. Oblast si prizadeva, da izsledi pravega krivca.

Pogrebni zavod Repič Ljutomer, ima vedno na zalogi vse mrtvaške potrebščine kakor tudi krste od najcenejših do prevoznih. Prevzame vsak prevoz. 1931.

Iz naših društev

Občni zbor Zveze dekliških krožkov. Dne 9. oktobra popoldne se je vršil na Betnavi pri Mariboru občni zbor Zveze dekliških krožkov za lavantinsko škofijo. Udeležilo se ga je 70 predsednic dekliških krožkov. Našega škofa je zastopal g. kanonik dr. Oster, iz Ljubljane je prispela predsednica ljubljanske zveze gdca Marija Pogačnik, celjska podzveza se je udeležila zbor s častnim zastopstvom pod vodstvom g. dr. Hanzelica. Ob 10 predpoldne je bila sv. maša, ob 11 je bil govor, temu je sledil občni zbor, katerega je pozdravil škofov zastopnik, ki je tudi razložil želje Nadpastirja. Občni zbor je bil zaključen z volitvami, pri katerih je bil izvoljen šestčlanski odbor. Tri odbornice so iz Maribora, tri iz Celja. Sprejet je bil kratek pravilnik. Ob zaključku je podal smernice za bodočnost g. Drago Oberžan.

Krivževal pri Ljutomeru. Bralno društvo vpripori v nedeljo, 16. oktobra, ob treh popoldne igro v treh dejanjih »Božja sodba«. Tokrat bo oder in dvorana že v novi moderni električni razsvetljavi. Pridite!

Dopisi

Marija Snežna. Zelo smo bili veseli obiska mariborske podružnice Bran-i-bora v nedeljo, dne 25. septembra. Mariborski pevci so prepevali pri službi božji, nato pa so pred cerkvijo priredili pevski nastop. Govorila sta lenarški odvetnik g. Ude in zastopnik Bran-i-bora, navzoči Snežničani pa smo navdušeno vzključali našemu mlademu kralju Petru II. in ljubljani Jugoslaviji. Pevce je nato prijazno pogostil naš g. župnik. Popoldne so gostje zapeli še pri emureškem mostu, potem pa so pohiteli na Sladki vrh, kjer je zbranim domačinom zopet zadonela lepa slovenska pesem. Pri odhodu smo se od Mariborčanov prarčno poslovili. Vso narodno javnost vabimo k čim pogostejšim obiskom naše severne meje, kar zelo ugodno vpliva na obmejne Slovence.

Črta označuje meje nove češkoslovaške. — S pikami zaznamovano ozemlje je morala Češkoslovaška odstopiti Nemčiji.